

کوم څه چې بنکاري آیا هغه د حقیقت یو رخ دی

په کوچنیوالي کې کوم ګیمونه چې مور کول هغه یو څه خپ وه، مګر کرار کرار د وخت سره سره ویدیو ګیمونه بدل سو. ما به زیاتره واري فکر کاوه چې آیا مور هم په ویدیو ګیم کې شتون لرو د مثال په توګه زه به د یو مشهوره سریال خبره وکړم کوم چې نن سبا روان دی. په دغه سریال کې یو ساینسپوه شتون لري کوم چې دا فکر یې وکړ چې زه باید یو داسې ځای جوړ کړم کوم چې ټوله لایقه ماشیني انسانان هلته کینودل سي. ددغه ماشیني کسانو خاصه خبره دا وه چې دوي یې په یو ډېر غټ ځای کې د کوم نوم چې ګریټ کېنین دي کینودله او هلته ددوي افزایش وکړل سو او هلته دوي محکم کړل سو. د یو څه وخت

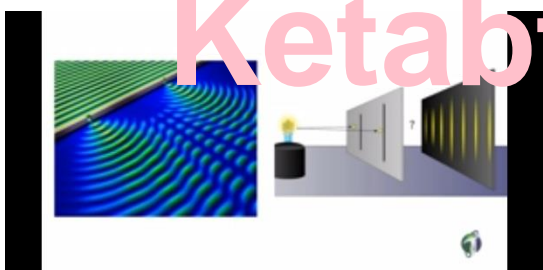
وروسته دغه ماشیني خلکو ته کوم چې تاسو یې په مخامخ شکل کې ویني، له کوم سره چې شعور شتون درلود او ورسره داسې نور شیان هم ددوي سره وه د کوم په واسطه چې دوي ته معلومه سو چې دوي ماشیني خلک دي دوي انسانان نه دي، نو په همدغه خاطر دوي د انسانانو په خلاف بغاوت پیل کړ او هغه جزیره یې ونیوله.

دا کیسه انسان مجبوره کوي چې فکر وکړی کله چې مور خپل کائنات ته وګورو نو له مور سره دا احساس پیدا کيږي چې دده واسنيسن دومره زیات دي چې آیا مور د عکس سره یا د کومي ویدیو سره یو ډول کوم حقیقت کې خو موجود نه یو؟ آیا مور د یو ویدیو ګیم یوه برخه خو نه یو؟ آیا زموږ ژوند یوه لوبه ده؟

مور چې هر وخت خپلې غټې نړۍ ته وګورو یعنې په کلاسیکل میخانیک کې وګورو نو مور ته شیان

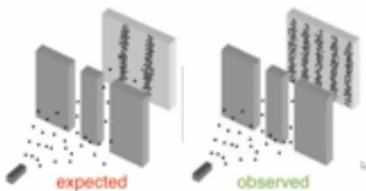

اضطراري په نظر راځي، مور ته شیان حقیقي بنکاري، مګر کله چې مور و کوچني اندازې ته لاړ سو یعنې کوانتم لیول ته لاړ سو یا اټومي اندازې ته لاړ سو، د کوچني ذراتو اندازې ته لاړ سو نو هلته شیان مختلف بنکاره کیدل پیل سي، هلته د شیانو دوه شکلونه مور ته بنکاري یو دي ذراتي بڼه کوم چې تاسو په دغه شکل کې ویني او دوهم شکل یې څپي بڼه لري یعنې د هر څیز ذراتي بڼه او څپه یې بڼه شتون لري او دا مور ته معلومه سو ډېل ټوټه تجربې څخه. تاسو دلته په دغه کس کې د لای سو چې دغه له مور سره دوه دانې ټوټې سته (دغه ټوټې که د هر جامد سي چې تاسو ګڼی خپل اختیار مو دي) او له شا څخه یې یا اوبه راځي او یا نور ولي چې دواړه څپي بڼه لري او له دغه دوو ټوټو څخه د دوي څپي ذرات مخته ځي او دوي خپل تر منځ مداخله کوي، په ځینو ځایو کې دوي بې لارې مداخله کوي نو

هلته به تاسو ددوي نیلي رنگ ویني او په کوم ځای کې چې دوي رڼه مداخله کوي نو ژر رنگ به بنکاره سي نو که د همدغه له امله تاسو یوه پرده یې مخي ته کېښوئ نو تاسو ته به د رڼه مداخلې بیلګه به بنکاره سي کوم چې ژر رنگ به لري او تاریکه رنگ چې بیا ویني هغه بې لارې مداخله ده. نو دلته ما تاسو ته وښوده چې یوه څرچینه د نور او دوه ټوټې د هغه مخته دي، څپه یې بڼه مور ته رابنکاره کوي ددغه پورتنی قسم بیلګه. مګر کله چې مور داغه تجربه له الکترون سره وکړه نو ساینسپوهانو دا خیال وو

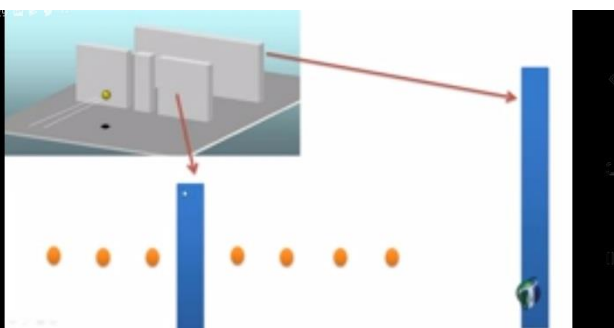
چي الکترون ذرات دي نو ددوي چلند به داسي وي چي کله دوي له دغه دوو ټوټو څخه تير سي نو د دواړو ټوټو پخيز د هغوي و مخته يو نشان به ولگوي يعني دوه خطونه به رامنځته کړي دي خوا ها خوا ته به نه ځي، مگر کله چي مور دغه تجربه ترسه کړه نو

مور ته هغسي بيلگه په لاس راغله څه رقم چي د څپه يي بني دا ترلاسه کيږي. ددغه مطلب دا دي چي آيا الکترون هم څپه يي بڼه لري. دغې يوې تجربې د ساينسپوهانو نړۍ يي بدله کړه، ځکه کله چي مور دا تجربه له نورو اټومي ذراتو سره وکړه مثلاً له فوتونونو سره مو وکړه نو مور ته داغه پايله په لاس راغله. په دغه څيز ساينسپوهان پوه نه سوه چي ولي ذرات څپه يي بڼه ښکاره کوي، پوهانو فکر وکړ چي راځي دا معلوم کړل سي چي د ذراتو چلند څه ډول وي؟

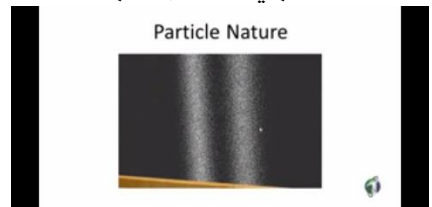
کله چي مور يوه آله کينسوده کوم چي يوه ليدونکي آله وه يعني کامره مو کينسوده نو الکترونونو بلکل هم هغه سي چلند وکړ څه رقم چي دوي د ذراتو په بڼه بايد چي کړي وای يعني څه رقم چي مور هيله درلوده. نو تاسو ته په مخامخ شکل کي د ټوټو ومخته دوه ځايه داسي ښکاري چي پيري چي ذرات سره ټکر کيږي. دا څيز نور هم حيرانوونکی وو کله چي مور الکترونونو ته گورو نو هغه ذراتي بڼه ښکاره کوي او کله چي مور هغوي ته نه گورو نو دوي څپه يي بڼه ښکاره کوي. ددغه مطلب دا دي چي د الکترونونو دوه گوني يا غبرگ خاصيتونه وي او وروسته دا ثابتته سوه چي د هر څيز دوه گوني يا غبرگ خاصيتونه وي. يو خاصيت يي هغه دي کوم چي مور ته د ليدلو په وخت کي ښکاري او يو خاصيت يي بيا هغه وي کله چي مور دوي نه وينو يا مشاهده يي نه کوو په دغه وخت کي دوي خپل دوهم حالت خاصيت کي وي.

ساينسپوهانو په دا اوس کي ځيني نور تجربات تر سره کړل ولي چي له مور سره اوس داسي ټکنالوژي

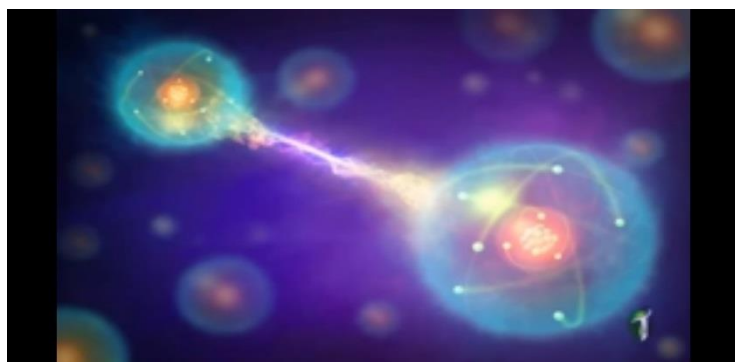
سته کوم چي دا تجربه ترسره کوي سي. نو دوي يو الکترون راواخيست او دا الکترون يي له ټوټې څخه تير کړ. تاسو دلته په لاندي عکس کي ليدلای سي چي دلته له مور سره د ديوال يوه ټوټه ده له دغه څخه الکترون تيريده او په دغه وخت کي مور الکترون ته نه گورو او په دغه وخت کي الکترون خپل څپه يي خاصيت ښکاره کوي. دغه وخت الکترون مداخله کوي د څپو په څير او دی بي لاري او رڼنده بيلگه

جوړوي، مگر کله چي دی دغه دوهمي ټوټي ته نږدې سو نو مور يو دم خپله تجربه پيل کړه مور ده ته کتل پيل کړه، اوس نو د الکترون سره دومره وخت نه وو چي هغه دي خپل شکل بدل کړي مگر کله چي مور د هغه بيلگي وليدل نو د بيا خپل ذراتي خاصيت ښکاره کړ او دا يوه ډېره دماغ لرځوونکي تجربه وه. ددغه مطلب دا دي چي تر دغه ځايه خو الکترون څپه يي بڼه ښکاره کول، مگر څرنگه چي بيا مور خپله تجربه

پيل کړه يعني مشاهده مو وکړه، ليد مو وکړي، نو د دستي خپل ذراتي خاصيت ونيوه او ذراتي بڼه دی څنگه اخيستای سي؟

ددغه خو مطلب دا سو چي د خپل ماضي هم بدل کړ، د چي له کومه ځايه پيل کړی وو د هلته هم ذراتي بڼه بڼکاره کول نو په همدغه خاطر دی له دوو ټوټو څخه تير سو او په تيريدو سره په دوو ځايو وموښت. حيرانوونکي خبره خو دا ده چي د خپل جاري حال ته کتو خپل ماضي حالت او خاصيت يي هم بدل کړ. يو سوال زموږ ومخته دا هم دي چي کله مور د الکترون د ليدو لپاره په هغه نور لگوو ځکه چي مور چي کله غواړو يو څيز ووينو نو نور په اچوو او د نور په ذراتو فوتونونو کي دومره انرژي وي چي هغه الکترون له گډوډي سره مخامخ کواي سي يوازي الکترون نه بلکه هره اتومي ذره له گډوډي سره مخامخ کواي سي، نو سمه مور دا منو چي د نور ذره الکترون ته مزاحمت پيښواي سي، د الکترون تحريک دي بدل کولای سي، د هغه لوري دي بدل کولای سي مگر دا بيا څنگه کيدای سي چي مور په الکترون نور واريډ کړو په دغه خاطر چي نور په هغه باندي لگيدو سره انعکاس وکړی او مور ته دي راسي او ددغه نور ذره د هغه خاصيت دي بدل کړی. که دی مخکي په څپه يي خاصيت کي وو نو د نور له لگيدو وروسته ذراتي خاصيت دي ونيسي. ددغه په اړه ساينسپوهان اوس هم په مشکل کي دي مگر تاسو ددغه بڼي ته وگوري د مثال په توگه که تاسو له دوربين څخه يو شي ته وگوري نو هغه طوطي جوړ سي او که ونه گوري نو هغه چوگه جوړه سي. زما د خبري مطلب دا دي چي حقيقت کوم يو دي؟ کوم شی چي مور وينو آيا هغه حقيقت دي يا کوم شی چي مور نه وينو هغه حقيقت دي؟

په کوانټم ميخانيک کي د دوهم څيز په اړه چي مور ته ويل کي هغه دي کوانټم انټينگل منب. په دغه کي مور دوه مختلف ذرات راخلو ددوي حالت اينټينگل کوو او کله چي ددوي حالت اينټينگل سي يعني ددوي مختلف خاصياتونه اينټينگل سي نو اوس تاسو دغه ذرات يو بله ليري يو سي، يو د فضا يو کونج ته يو سي او بل يي د فضا بل کونج ته، نو اوس که تاسو د يوې ذرې

حرکت سره بدل کړي نو د بلې ذرې دا به هم په هغه وخت دستي به بدل سي، ددغه پيښي سرعت د نور له سرعت څخه هم زيات دي يعني که ددغه ذراتو تر منځ فاصله د بليونو کلونو وي نو بيا به هم په يوه وخت کي که تاسو د يوې ذرې حرکت ته تغير ورکړی نو په دغه وخت دستي په هغه بلې ذرې په حرکت کي به هم فرق تر لاسه کړی. ساينسپوهان وروسته دغه څيز په ډېرو زياتو مخابراتي سيستمونو کي استعمال کوي.

ددغه سره سره هاینبرگس مور ته وويل چي قدرت زموږ په سر يو کولف لگولای دي په دغه خاطر مور د يو ليول څخه لاندي شيان نه سو ليدلای ولي که چيري مور د يو الکترون يا د کوچني اتومي ذرې ليد وکړو نو د هغه حرکت اندازه به تغير وکړی او که چيري حرکت ته يي وگورو نو د هغه موقعيت به تغير وکړی نو په همدغه خاطر مور دغه دواړه شيان يو ځای نه سو تر لاسه کولای دا زموږ اندازه کوم چي الله (ج) راته ټالکلي ده د مثال په توگه که زه د کومي ذرې موقعيت ليدل غواړم نو زه دا نه سم ويلای چي دا ذره به په راتلونکي کي کوم لوري باندي به لار سي ولي چي زه دده په حرکت خبر نه يم او که چيري زه ددغه حرکت وينم نو ماته به دده موقعيت سم معلوم نه وي چي دغه ذره به دغه وخت په کوم ځای کي

به موقعیت لري. هاینبرگس نامعلومتیا پرنسیپل یوازي په موقعیت او حرکت باندي مشتمل نه دي بلکه دا په انرژي او وخت باندي هم مشتمل دي اټومي اندازې ته په تلو سره.

که په کلاسیک فزیک کي وکتل سي د مثال په توگه زه په ځغاسته ځان له یو دیوال سره وجنگوم نو زه به ډېر بد زخمي سم او وبه لوریرم یعنی زه له دغه دیواله نه سم تیریدای مگر کوانتیم میخانیک دا وایي او له تجربې څخه هم دا ثابت سوې ده که چیري مور ذرات یعنی اټومي ذرات په دغه دیوال واورو نو د ځینو ذراتو انرژي به دومره وي چي دوي به له دغه دیواله تیر سي او دغه څیز مور ته هغه وخت بنکاري کله چي مور ددوي څپه یي کار گورو او ددغه په واسطه مور ته معلومه سي چي ددوي د شتون خاصیت دومره دي چي دوي له دغه دیواله ها خوا ته هم شتون لري مگر دغه ملکیت ډېر کم وي ځکه چي ډېر کم ذرات داسي سته چي تیریدای سي، مگر په کوانتیم میخانیک کي په تجرباتي توگه معلوم ثبوت سته چي دغه عملیه کیدای سي. نو لکه څنگه څنگه که مور د هغه ذری جسامت غټ کرو نو دغه عملیه هغومره ناممکنه کیري نو د همدغه له امله مور دا عملیه نه سو اجرا کولای مگر په دغه زیات تجربیات اوس هم اجرا کیري چي مور څنگه د مختلف شیانو څخه دا عملیه اجرا کولای سو. یوه نظریه چي ددغه په اړه راکول کیري هغه د دوه گونو کائیناتو هایپوتیسیس دي په کوم کي چي دا ویل کیري که چیري تاسو له کوم شي سره ټکر سي نو په یو کائینات تاسو بیرته راسي مگر په دوهم کائینات کي تاسو دا عملیه بیا تر سره کوی سي یعنی له ټکر سوي شي څخه تیریدای سي د مثال په توگه له تاسو سره یوه سکه ده نو کوم وخت چي تاسو هغه وغورځوي کله چي ستاسو لاس ته دا سکه بیرته راسي نو هغه وخت ددغه سکي کوم مخ چي بنکاره وي یقین په بل کائینات کي ستاسو دوهم شکل چي کله دا عملیه اجرا کړی نو هغه ته ددي معکوس حالت تر سره سوی وي. دا یو فکر دي کوم چي اوس مشاهده کیري او ددي په مطابق هر څومره پرېکړي چي نن مور کوو او د هغه په واسطه کوم انتخابات چي مور تر لاسه کوو ددغه معکوس انتخابات په کومه بله دنیا کي ستا یو بل شکل یي کوی.

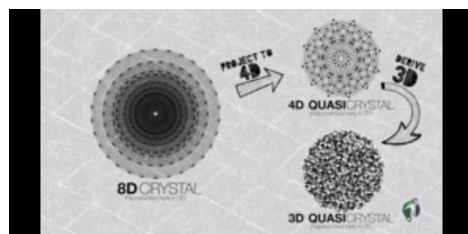
مور چي کله کهکشانونو ته وکتل نو معلومه سوه چي د کهکشانو په شاوخوا تیاره ماده سته کوم چي په ټوله کائینات کي شتون لري، مگر دغه ماده یوازي ۲۶ فیصده ده او ددي برعکس زمور د لید وړ ماده یوازي ۵ فیصده ده. اوس دلته سوال دا پیدا کیري چي دا ماده له کومه ځایه راغله؟ دده خاصیتونه څه دي او دا ماده له عامي مادي څه اړیکه لري؟

د ساینس پوهانو دا خیال دي چي تیاره ماده داغه زمور ستاسو عامه ماده ده مگر دا په ځینو نورو بعدونو کي شتون لري یعنی بعدونه یي زیات دي، دا چي مور هغه بعدونه کي تلای نه سو یا لیدلای نه سو نو په همدغه خاطر دغه عامه ماده مور د تیاره مادي په توگه بنکاري. داسي هم کیدای سي چي په راتلونکي کي مور دغه بعدونه ووینو او هغه وخت حقیقت ډېر زیات مختلف به وي.

د حقیقت د پیژندلو لپاره تر ټولو زیات کوچني اندازي ته تلل ډېر زیات مهم دي او مور ته دا معلومه ده چي تر ټولو زیات کوچني اندازه د ۱۰ په توان د منفي ۳۵ مترو درجه بندي ده کوم ته چي مور د پلانک درجه بندي هم وایو او په دغه ځای کي څه کیري په دغه پوهیدل ډېر اړین دي، ددغه په اړه مختلف نظریات شتون لري یوه نظریه د سټرینگ نظریي ده کوم کي چي مور ته دا ویل سوي چي زمور په کائینات کي هر څیز اهتراز کوي (اهترازونه دي) نو په همدغه خاطر کوچني اټومي ذرات له دغه سټرینگ څخه جوړ دي او له دغه سټرینگ څخه مختلف بعدونو یا ایام هم جوړیري او له دغه سټرینگ څخه ۱۱ بعدونه یا ایامونه هم جوړیري او ورسره زمور ټوله کائینات له دغه څخه جوړ دي. اوس خبره راځي ددغه سټرینگ

اندازې ته چې دا څومره کوچني دي، ددې په جواب کې به زه ووايم د مثال په توګه که زه د هايډروجن اټوم د ټوله کائينات په برابر کم يعني يو د هايډروجن اټوم مي راواخيست په هغه کې مي هوا واچول او د يو مکمل کائينات په برابر مي جوړ کړ، نو آيا تاسو پوهيږي چې دده سټرينګ به په دغه وخت کې څومره جسامت به لري، دده په داخل کې سټرينګ انرژي د يوې مکملې درختي په برابر به وي. نو اوس تاسو اندازه يې لګولای سي چې مور د هايډوجن يو اټوم مو د يو مکمل کائينات په برابر جوړ کړ او دده سټرينګ په دغه وخت کې يوازې د يوې درختي په اندازه جسامت پيدا کړ نو زموږ ستاسو په وجود کې چې سټرينګ شتون لري ددوي د جسامت په اړه خو يوازې الله (ج) پوهيږي کوم چې د ټولو کائيناتو پادشاه دي. اوس هم دغه سټرينګ نظريې د ځينو سوالاتو جوابونه نه دي راکړي لکه د نور سرعت ثابت ولې دي او يوازې دومره سرعت يې ولې دي څومره چې زموږ په کائينات کې دي. په همدغه طريقې سره داسې نور غټ غټ سوالونه سته کوم چې سټرينګ نظريې جوابونه يې نه دي ورکړي.

نن سبا ساينسپوهان په يوې بلې نظريې باندې هم کار کوي کوم چې د E8 نظريې په نامه ياديږي. دا يوه ډېره پخواني نظريه ده، دا نظريه د سټرينګ نظريې سره يو ځای جوړه سوې وه مګر په هغه وخت کې خلکو په سټرينګ نظريې باندې زيات کار پيل کړ او دغه نظريه يې هيره کړه. اوس په دغه E8 نظريې

باندې زيات کار کيږي او په دغه نظريې کې دا ويل سوي دي چې زموږ کائينات، زموږ ژوندون يوه سايله ده او دغه سايله ده د يوې 8D کرسټل دا. تاسو مخامخ شکل کې ليدلای سي چې ما تاسو ته يو 8D يعني اته بعدي کرسټل بڼکاره کړی دی د کوم سايله چې 3D نيمه کرسټل ده او له دغې سايلې څخه وای جوړيږي زموږ حقيقت. دغه نظريات مور ته دا وايي چې دا زموږ حقيقت

يوه داسې تصويرې لوبه ده په کوم کې چې تر ټولو کوچنی پکسل ټيټراهايډرون په نوم ياديږي کوم چې يو مثلث ډوله شکل لري او له دغه څخه وای د مختلف قسم اجسام جوړيږي لکه ذرات وای جوړيږي زموږ، زموږ نړۍ جوړيږي، زموږ کائينات جوړيږي. نو ددغه نظريې به بنا دا زموږ د کائينات کوچني خسته ده. نو اوس تاسو فکر کولای سي چې زموږ حقيقت څه دي. ساينسپوهان دا وايي

چې زموږ حقيقت يو معلومات دي او زياتره ساينسپوهان دا هم وايي چې زموږ حقيقت يو معلومات نه دي. نو ددوي د خبرو په بنا باندې زموږ حقيقت د لوبې او نندارې علاوه هيڅ هم نه دي. خو رښتيا څه دي، زموږ حقيقت څه دي په دغه اوس هم هيڅوک نه دي خبر. بس که خبر دي هغه د الله (ج) لا شريک ذات دي چې هر څه ويني او هيڅ شی هم دده له پادشاهي څخه نه سي وتلای.

پای

جليل احمد ارمان

**Get more e-books from www.ketabton.com
Ketabton.com: The Digital Library**